

Sarajevo, ____05.2016. godina

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENT FEDERACIJE BIH
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r predsjedavajući, gosp. Edin Mušić

19-05-2016				
POSREDOVANJE	POSREDOVANJE	POSREDOVANJE	POSREDOVANJE	POSREDOVANJE
01-02-1123/16				

Faruk Čupina
Zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona
Federacije Bosne i Hercegovine

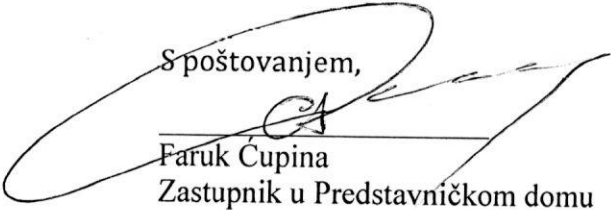
Poštovani,

Na osnovu člana 179., a u vezi sa članom 163., te člana 178., a u vezi sa članom 164. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/07 i 2/08), dostavljam Vam na razmatranje tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine podnosim prethodno navedeni akt uz prijedlog da se isti razmatra po skraćenom postupku iz razloga što u pitanju nisu obimne niti složene izmjene i dopune navedenog Zakona.

Tekst Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine uz obrazloženje Vam prilažem na bosanskom jeziku u printanoj i elektronskoj formi.

S poštovanjem,

Faruk Čupina
Zastupnik u Predstavničkom domu
Parlamenta Federacije BiH

FARUK ČUPINA
ZASTUPNIK U PREDSTAVNIČKOM DOMU
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PRIJEDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, maj 2016. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05, 41/05 i 31/14), član 238. stav (2) mijenja se i ubuduće glasi:

„(2) Sporazum iz stava (1) ovog člana roditelji mogu zaključiti kod notara ili advokata, s tim što sporazum zaključen kod advokata mora biti sudski ili notarski ovjeren. Notar ili advokat dužni su ovu ispravu dostaviti organu starateljstva.“

Član 2.

Član 245. stav (1) mijenja se i ubuduće glasi:

„(1) Izdržavana osoba kao i obveznik izdržavanja može tražiti da sud povisi, snizi ili ukine izdržavanje dosuđeno ranijom pravomoćnom presudom, ili sporazumom postignutim pred organom starateljstva, ili u pismenoj formi sastavljenoj kod notara ili advokata, ako su se izmijenile okolnosti na osnovu kojih je donesena ranija presuda, odnosno sporazum. Ako je sporazum sačinjen kod advokata mora biti sudski ili notarski ovjeren.“

Član 3.

Član 258. stav (2) mijenja se i ubuduće glasi:

„(2) Za punovažnost ugovora nužno je da bude sastavljen kod notara ili advokata, s tim što ugovor sastavljen kod advokata mora biti sudski ili notarski ovjeren.“

Član 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, gdje je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Cilj predloženih izmjena i dopuna ovog zakona je implementacija presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 30/16). Odlukom broj: U-15/10 utvrđeno je da član 6. stav 1., u dijelu koji glasi: "kao i lice koje ispunjava pretpostavke iz stava 2. ovoga člana" i stav 2. istog člana, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02), nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Od posebnog značaja za dostavljeni tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine jeste navedena odluka o proglašenju neustavnosti člana 73. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji definiše pravne poslove za koje je obavezna notarska obrada isprava, te propisuje njihovu ništavost ukoliko isti nisu notarski obrađeni.

Ova monopolistička i obavezujuća priroda spornih odredbi unutar člana 73., uz ostale prethodno navedene neustavne članove Zakona, na direktan način favorizuje notarsku djelatnost u odnosu na advokatsku. Navedenom favorizacijom se pritom diskriminiraju druga lica koja su u mogućnosti pružiti iste i/ili slične pravne usluge. Očigledna manifestacija ove diskriminacije, te posljedična nejednakost pred zakonom se odnosi na diplomirane pravnike sa položenim pravosudnim, magistarskim ispitom ili doktoratom, koji su sa istim i/ili većim stručnim znanjem, te sposobnostima i moralnim kompetencijama, osposobljeni za pružanje spornih pravnih usluga. Dodatna favorizacija notarske u odnosu na advokatsku djelatnost unutar osporenog člana 73. se očituje i u predviđenom protezanju ovog monopolističkog pristupa i na neodređen broj drugih zakona.

Stoga je Ustavni sud FBiH ocijenio da član 73. Zakona o notarima nije u skladu sa odredbama člana II.A.2.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnim ugovorima i drugim sporazumima koji su na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine, a sadržani su i u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, posebno u pogledu prava na jednakost pred zakonom, te zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu.

Važno je i istaknuti da se presuđeni neustavni odnos prema notarskoj djelatnosti, određen odredbama osporenog člana 73., manifestuje i u pogledu vrednovanja notarskih u odnosu na advokatske poslove. Principi vrednovanja poslova notara su propisani aktima: Tarife o nagradama i naknadama notara ("Službene novine Federacije BiH", broj: 57/13) i Pravilnikom o visini nagrade i naknade troškova notara kao povjerenika suda u ostavinskom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj:23/15). Ustavni sud FBiH je ocijenio neopravdanim nametanje utvrđene obaveze plaćanja notarskih poslova

strankama i građanima Federacije BiH bez mogućnosti njihovog izbora, te ukazao na kršenje političkih prava građana Federacije BiH na jednak pristup javnim službama, odnosno prava zagaranovanih članom II.A.2.Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Kao što je istaknuto u prethodnim paragrafima, odredbe člana 73. Zakona o notarima su u cijelosti ocijenjene neustavnim, te danom objavljivanja odluke U-15/10 ("Službene novine Federacije BiH", broj: 30/16), više nisu na snazi. S obzirom da je određen broj aktuelnih zakona usaglašen sa odredbama člana 73. koje su proglašene neustavnim, implikacije ustavnosudske odluke se proširuju i na posebne odredbe, te je potrebno pristupiti izmjenama i dopunama takvih zakona, u cilju implementiranja presude Ustavnog suda FBiH i očuvanja pravne sigurnosti u Federaciji. Zbog navedenog, ali i činjenice da pravni sistem u Federaciji BiH nije baziran na hijerarhijskom odnosu zakonskih normi, nego zahtjeva mehanizam horizontalnog i vertikalnog usaglašavanja zakonskih normi, potrebno je pristupiti izmjenama i dopunama Porodičnog zakona FBiH.

Predložene izmjene i dopune unutar priloženog akta se temelje na principima: ukidanja zakonskog favoriziranja notarske djelatnosti u odnosu na advokatsku, odnosno implementiranja presude, usklađivanja predloženih odredbi sa propisima aktuelnog Zakona o advokaturi FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 29/03, 18/05 i 68/05), te vraćanja prava građanima na izbor djelatnosti pri korištenju spornih pravnih usluga. Prije usvajanja Zakona o notarima 2002. godine, te početka njegove primjene 2007. godine, sporni pravni poslovi su bili u nadležnosti advokatske djelatnosti. Trenutno, ne postoje relevantne analize ili dokazi da je uspostavljenjem notarske službe, kao javne službe, Federacija BiH povećala stepen pravne sigurnosti u oblastima: prometa nekretnina i osnivanja, registracije poslovnih subjekata u pogledu ažuriranja i tačnosti, odnosno pouzdanja u javne registre, te rasterećenja sudova i organa uprave, putem preveniranja procesa i putem izvršnih notarskih isprava, koje imaju snagu pravomoćnih presuda.

Sve navedeno upućuje na zaključak da je ovu oblast potrebno dodatno reformirati u cilju poboljšanja kvalitete usluga dostupnih građanima i pravne sigurnosti FBiH. U skladu s tim, se osigurava i poštivanje člana 17. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno zabraniti ograničavanje dodijeljenih prava i sloboda. Stoga zakonska regulativa koja vraća sporne pravne djelatnosti u nadležnosti lica koja su kvalifikovana za vršenje istih, bez uspostavljanja monopola jedne djelatnosti, ima za cilj interes građana i kvalitet usluge.

III – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Članovi 1. - 3. – predloženim izmjenama se predviđa proširenje nadležnosti za navedene pravne poslove, pored notarske i na advokatsku djelatnost, u cilju implementiranja presude Ustavnog suda FBiH U-15/10. Ovim izmjenama je, također, predviđeno da pravni sporazumi i ugovori sačinjeni od strane advokata, moraju biti notarski ili sudski ovjereni, što je u skladu sa važećim zakonskim propisima u Federaciji BiH.

Član 4. – sadrži odredbu o stupanju na snagu Zakona u roku od osam dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.

PORODIČNI ZAKON FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
(**"Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 i 31/14**)

TEKST ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Član 238.

- (1) Organ starateljstva, vodeći računa o dobrobiti djeteta, nastojat će da se roditelji sporazumiju o visini, odnosno o povišenju doprinosa za izdržavanje djeteta kada to zahtijevaju povećane potrebe djeteta ili to omogućavaju bolje materijalne prilike roditelja.
- (2) Sporazum iz stava 1. ovog člana roditelji mogu zaključiti i pred notarom u formi notarski obrađene isprave. Notar je dužan ovu ispravu dostaviti organu starateljstva.
- (3) Sporazum iz st. 1. i 2. ovog člana ima snagu izvršne isprave.

Član 245.

- (1) Izdržavana osoba kao i obveznik izdržavanja može tražiti da sud povisi, snizi ili ukine izdržavanje dosuđeno ranijom pravomoćnom presudom, ili sporazumom postignutim pred organom starateljstva, ili u formi notarski obrađene isprave, ako su se izmijenile okolnosti na osnovu kojih je donesena ranija presuda, odnosno sporazum.
- (2) Prava i obaveze utvrđene izmijenjenom odlukom ne mogu djelovati prije podnošenja zahtjeva.

Član 258.

- (1) Bračnim ugovorom mogu se urediti imovinskopravni odnosi bračnih partnera prilikom sklapanja braka, kao i tokom trajanja bračne zajednice.
- (2) Za punovažnost ugovora nužno je da isprava bude notarski obrađena.